

Lp. Jürgen Ligi
Rahandusminister

Meie: 31.03.2026
Teie: 09.03.2026 nr 1.1-10.1/1114-1

Kindlustustegevuse seaduse muutmise seaduse eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse avaldamiseks

Eesti Kindlustusmaaklerite Liit (edaspidi EKML) tänab võimaluse eest esitada enda kommentaarid „Kindlustustegevuse seaduse muutmise seaduse eelnõule“ (edaspidi Eelnõu) EKML sooviks siinjuures esitada üldised argumendid, miks EKML toetab antud Eelnõud ja miks see on hea kindlustust ostvatele klientidele/kindlustusvõtjatele.

EKML'e teadaolevalt ei analüüsitud Kindlustuse turustamise direktiivi (edaspidi IDD) ülevõtmisel 2018.a, IDD art 3 p 1 ehk nn. maakleri agendi ülevõtmise võimalust ehkki direktiiv sellise võimaluse selgesõnaliselt andis.

Antud võimaluse, mitte ülevõtmine tähendas, et nt. sõidukite müügiga tegelev kindlustusandja, sai koos sõidukiga kaasa müüa kindlustust, tegutsedes ühe kindlustusandja kindlustusagendina.

EKML saab kindlas kõneviisis väita, et ka tavapäraste sõidukite näitel võivad kindlustusmaksed erineda kindlustusseltside lõikes kuni 2 korda ehk ainuüksi konkurentsi tekkimine, läbi võrdleva teenuse pakkumise võimaluse, säästaks klientidele olulisel määral rahalisi vahendeid.

Potentsiaalseks sihtrühmaks, kes soovivad ühe kindlustusandja agendi mudelist, liikuda maakleri võrdleva teenuse pakkujaks oleks kõik ettevõtted, kes vääringdavad kindlustuslahenduste pakkumusega enda poolt pakutavaid tooteid või teenuseid nt. sõidukite müügiga tegelevad ettevõtted, liisingettevõtted, elektroonikakaupade müüjad, reisibürood jms.

Eelnõuga pakutud maakleri agendi lahendus võimaldab kõrvaldada ka eeldatava turutõrke tervishoiuteenuse osutaja kohustusliku vastutuskindlustuse valdkonnas, kus erinevad tervishoiuteenuse osutajate erialaliidud oleksid väga huvitatud oma liikmetele kohustusliku vastutuskindlustuse vahendamisest, maakleri agendina, kas siis erinevate Eesti kindlustusandjate võrdlevate pakkumustena või kaasates ka piiriüleseid kindlustusandjaid.

Ehk nn. maakleri agendi mudel võimaldab suurendada mitte ainult konkurentsi Eestis tegutsevate kindlustusandjate vahel, vaid suurendada kliendi/tarbija vaates konkurentsi ka teiste EL põhiste kindlustusandjatega, liikides, kus Eesti kindlustusandjate poolne kindlustuslahenduste pakkumine on piiratud.

Õiguslikus vaates on Eelnõu suurimaks positiivseks mõjaks regulatiivse arbitraaži kaotamine, mis väljendub selles, et IDD art 3 sätestatud võimalus saab ka Eesti õigusesse ülevõetud ja Eesti kliendid saavad seeläbi parema juurdepääsu kliendi kindlustusvajadusest lähtuvale kindlustuse turustamisele. Tegemist ei oleks Eesti erisusega IDD rakendamisel vaid sellega saaks kliendid juurdepääsu lahendusele, millist saavad kasutada enamik Euroopa Liidu kodanikest, kuna teised EL liikmesriigid on selle IDD võimaluse juba üle võtnud.

Kuivõrd nn. maakleri agendi vaates suureneb formaalselt Finantsinspektsiooni järelevalve all olevate subjektide arv, siis sooviksime esitada enda seisukoha ka võimaliku järelevalve koormuse kasvu osas. EKML on seisukohal, et Finantsinspektsiooni koormus järelevalve teostamisel nn. maakleri agendi üle, suureneb minimaalselt ja seda kahel peamisel põhjusel. Finantsinspektsioon teostab agentide üle järelevalvet mitte otse vaid läbi kindlustusandjate, maakleri näitel, siis läbi kindlustusmaakleri. Ehk kui Finantsinspektsioon saab käesoleval ajal hakkama üle 1000 kindlustusandja agendi järelevalvega, siis kindlasti saab ta hakkama ka 40 kindlustusmaakleri lisanduvate potentsiaalsete agentidega.

Teiseks põhjuseks on juba alates 01.10.2018 rakendunud KindITS § 178 lg 1 sätestatud kohutus, millise kohaselt vahendaja nimel otseselt kindlustuse turustamisega tegeval füüsilisel isikul ja vahendaja juhatuse liikmel peavad olema oma tegevuse ulatusele vastavad kindlustusalased teadmised ja finantsalane kompetentsus.

Finantsinspeksioon teostab juba aastaid kindlustusmaaklerite riskipõhist järelevalvet, millise üks fookus on ka kindlustusmaaklerite sisemised koolitusprotsessid ja korrad, KindITS § 178 täitmiseks. Usume, et kindlustusmaaklerite senist suutlikkust oma töötajate teadmiste tagamisel kajastab ka Finantsinspeksiooni aastaraamatus avaldatav kliendikaebuste arv kindlustusmaaklerite tegevuse peale, mis on pea olematu st. 2024.a 0 kaebust ja 2023.a 1 kaebus.

Üldiste Eelnõud toetavate argumentide kokkuvõtteks.

Eelnõuga võetakse Eesti õigusesse üle IDD art 3 sätestatud nn. maakleri agendi regulatsiooni nagu seda on teinud enamused EL liikmeriiki, seeläbi kõrvaldub regulatiivne arbitraaž, mis piirab sarnastel alustel kindlustustoodete pakkumist erinevate kindlustuste turustajate vahel ja mis veelgi olulisem, klientide jaoks suureneb kindlustustoodete kättesaadavus tingimuste ja hindade võrdluses ning klientidel tekib lihtsam juurdepääs nende huvisid esindava kindlustuse turustaja (maakleri) teenusele versus agendikanal.

Finantsinspeksiooni järelevalve koormus ei kasva märkimisväärselt, sest eksisteerib juba paika loksunud agentide järelevalve mudel, mis hõlmab mh. kindlustuse turustamiseks vajalike teadmiste piisavuse hindamist.

Eelnõu osas sooviksime teha ühe konkreetse ettepaneku.

Eelnõus sisaldub ettepanek: paragrahvi 36 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kui välisriigi kindlustusandjat alaliselt esindama volitatud isik tegeleb Eestis püsivalt kindlustusagendi tegevuse või kindlustustegevusega, käsitatakse sellist tegevust välisriigi kindlustusandja filiaali tegevusena, sealjuures juhul, kui Eestis filiaali ei asutata. Sellise tegevuse korral peab kindlustusandja järgima käesolevas seaduses ja selle alusel antud õigusaktides välisriigi kindlustusandja Eesti filiaali suhtes kohalduvaid nõudeid.“;

EKML on seisukohal, et selline sõnastus ei vasta küsimusele, milliseid nõudeid seda „nagu filiaal“ peab siis KindITS järgima ja kas Finantsinspeksioon registreerib sellise filiaali enda poolt hallatavas turuosaliste registris.

Kindlustusmaakleri jaoks on oluline seda teada, kuivõrd sellel Finantsinspeksiooni registril on väga selge õiguslik tähendus määratlemaks, kas isikul on Eestis asuva kindlustusrisi osas teenuse pakkumise õigus või mitte.

EKML palub selles osas Eelnõu vastavat sätet täpsustada, et tagada seaduse rakendamise õiguskindlus.

Lugupidamisega,

/allkirjastatud digitaalselt/
Kaido Tropp
EKML
Tegevjuht